

Forord

Vold i nære relasjoner er et alvorlig og komplekst samfunnsproblem i utvikling. Nye former for og forståelser av vold, et mer sammensatt offer- og utøverbilde og et tjenestefelt i endring og vekst er eksempler på det. Økt kompleksitet og mangfold krever forskningsbasert kunnskap for å forebygge og bekjempe volden. Denne antologien presenterer ny samfunnsvitenskapelig forskning om vold i nære relasjoner i en norsk kontekst. Selv om det er gjort mye og viktig forskning på feltet vold i nære relasjoner over tid, er det i relativt begrenset utstrekning publisert samlede fremstillinger av forskning på vold i nære relasjoner rettet mot det norske praksisfeltet. Vi ønsker å bidra til innsikt om volden som fenomen, dens årsaker og konsekvenser, og kunnskap om hvordan volden håndteres i tjenestene og i rettsapparatet. En felles innretning i kapitlene er å vise hvordan voldsfeltet er i bevegelse. Målgruppene er fagfolk, studenter og andre med interesse for feltet.

De fleste av bokens bidrag er knyttet til forskningsprosjekter fra programmet *Vold i nære relasjoner* ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) og Velferdsforskningsinstituttet NOVA. Voldsprogrammet ble iverksatt av Justis- og beredskapsdepartementet (JD) i 2014 og springer ut av stortingsmeldingen *Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner. Det handler om å leve* (Meld. St. 15, 2012–2013) og Handlingsplanen mot vold i nære relasjoner *Et liv uten vold* (2014–2017). I tillegg til midler fra Justis- og beredskapsdepartementet har Helse- og omsorgsdepartementet bidratt med midler til forskning på helsemessige konsekvenser av vold i nære relasjoner. Mot slutten av programperioden har også Kunnskapsdepartementet bidratt med midler til forskning om kjønnslemlestelse, tvangsekteskap og negativ sosial kontroll.

Vold i nære relasjoner er et stort og bredt forsknings- og tiltaksfelt. Ikke alle områder eller perspektiver gjenspeiles i denne boken. Noen vil for eksempel savne mer forskning om voldsutøvere eller mer helseforskning. Bokens tematiske innretning handler om at de fleste bidragene er basert på forskning i Voldsprogrammet som primært har en samfunnsvitenskapelig profil, og hvor det har vært mer forskning på utsatte enn på utøvere. Det var heller ikke alle prosjekter under Voldsprogrammet som hadde anledning til å bidra i denne antologien. Vi vil imidlertid understreke at områder som savnes, ikke er uttrykk for at disse feltene er mindre viktige.

Antologiens redaktører vil takke bidragsyterne i denne antologien. Det har vært et godt faglig samarbeid, hvor alle har deltatt med konstruktive kommentarer til kollegers kapitler. En særskilt takk til Anna Birgitte Mørck som har ivaretatt alt det administrative på en svært god måte. Videre vil vi takke for et godt samarbeid

med forlagsredaktørene Wenche Bjørnebekk, David Allen og Helge Årsheim i Universitetsforlaget. Takk også til de anonyme fagfellene for viktige innspill til boken og de enkelte kapitlene. Og ikke minst takk til departementene som har bidratt til å finansiere en historisk satsning på forskning om vold i nære relasjoner.

April 2019

Kristin Skjørten, Elisiv Bakketeig, Margunn Bjørnholt og Svein Mossige